

***Podrška savjetnika AZOO
profesionalnom razvoju
odgojitelja u funkciji
unaprjeđenja kvalitete
odgojno-obrazovne prakse***

Split, 15. rujna 2021.

Svrha sustava RPOO...

„...osiguravanje optimalnih uvjeta za uspješan odgoj i cjelovit razvoj svakog djeteta te unaprjeđivanje onih djetetovih osobina i umijeća koja se počinju formirati u najranijoj dobi, a nužna su svakom pojedincu i u kasnijem životu kako bi uspješno zadovoljavao svoje potrebe i uživao svoja prava, te se odgovorno ponašao prema pravima i potrebama drugih osoba u zajednici.“

(Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja, NCVVO, 2012;16.)

NKRiPOO (NN, 5/2015)

„Usmjerenost na osiguravanje visoke razine kvalitete odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma temeljno je polazište, orijentacija i kontinuirana zadaća svih podsustava Nacionalnoga odgojno-obrazovnog sustava. Visoka razina kvalitete odgojno-obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj, a posebice u podsustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (...) je imperativ.

Jedno od temeljnih obilježja kvalitete je njezin stalni rast pa je obveza svih čimbenika odgojno-obrazovnoga procesa (odraslih i djece) stalno promišljati, diskutirati i evaluirati kvalitetu odgojno-obrazovne prakse i djelovati u smjeru njezina stalnog unapređivanja.

Svako dijete ima pravo na kvalitetan odgoj i obrazovanje

Kriteriji određenja kvalitetne pedagoške prakse (ISSA, 2011.)

Kompetentni odgajatelji
21. stoljeća

ISSA-INA DEFINICIJA KVALITETNE PEDAGOŠKE PRAKSE

- interakcije
- obitelj i zajednica
- inkluzija, različitost i demokratske vrijednosti
- procjenjivanje i planiranje
- strategije poučavanja
- okruženje za učenje
- profesionalni razvoj

- instrumentarij koji služi kao alat za samoprocjenu odgojitelja
- pomaže u planiranju unapređenja određenog područja rada
- temelji se na:
 - humanističkoj i socio-konstruktivističkoj paradigmi,
 - razvojno primjerenom praksi,
 - individualiziranom pristupu,
 - spoznaji da se učenje odvija kroz interakciju, u socijalnom dijalogu, u ozračju međusobnog uvažavanja
 - polazi od uvjerenja da je dijete cjelovito biće,
 - spoznaji o djetetu kao subjektu procesa učenja koji se događa uz (in)direktnu podršku odraslih

Područja kvalitete ustanove za RiPOO

(Projekt samovrednovanja ustanova za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, NCVVO, 2012.)

- *strategija ustanove*
- *organizacijsko vođenje ustanove*
- *kultura ustanove*
- *prostorno-materijalni i tehnički uvjeti rada*
- *zdravstveno-higijenski uvjeti rada i sigurnost*
- *kurikulum i odgojno-obrazovni proces*
- *ljudski resursi*
- *suradnja s užom i širom društvenom zajednicom*
- *proces praćenja i vrednovanja*

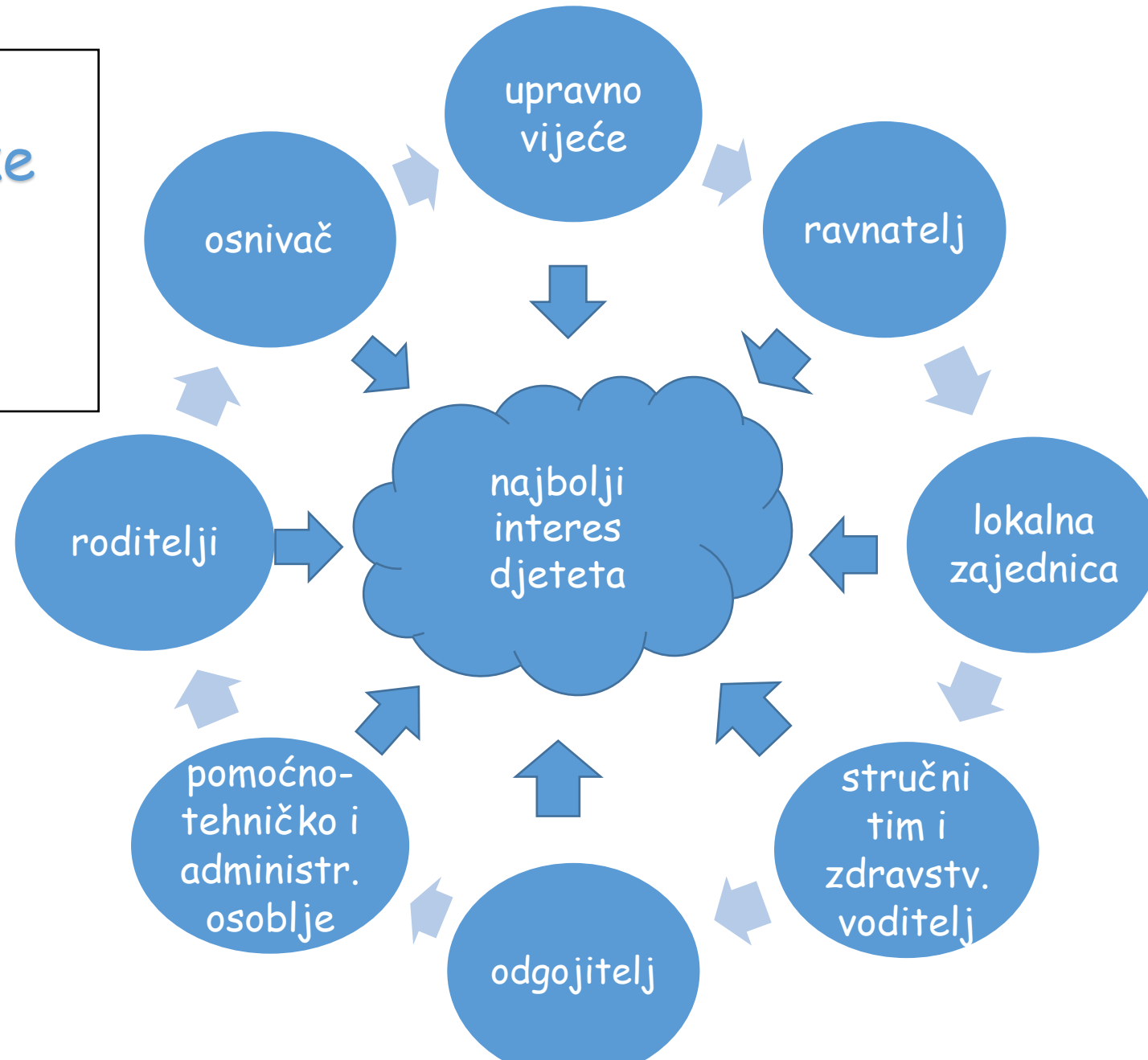

**NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA**

Pretpostavke osiguranja kvalitete

- suvremeno shvaćanje djeteta i „nove paradigme djetinjstva“
- prihvaćanje integrirane prirode učenja djeteta
- suvremeno shvaćanje ustanove za rani odgoj koja:
 - ima jasan cilj, plan i sredstva za ostvarivanje mogućnosti razvoja svakog zaposlenika
 - demokratski ustrojena (aktivno sudjelovanje svih u donošenju odluka, transparentna podjela zaduženja, osobna i zajednička odgovornost, jednaka prava za sve)
 - utemeljena na vrijednostima slobode i poštovanja svakog pojedinca (djece i odraslih)
 - potiče suradničku kulturu (zajedničko promišljanje, planiranje, interpretacija i razumijevanje odgojno-obrazovnog procesa; omogućuje kvalitetno profesionalno povezivanje svih stručnih djelatnika i timski rad)
 - otvorena prema novim idejama
 - otvorena prema vani i prema unutra (profesionalne zajednice učenja, suradnja s akademskom zajednicom)
- (samo)vrednovanje
- razvijena radna etika
- svijest o osobnoj odgovornosti za profesionalni razvoj
- motivacija

Pretpostavke osiguranja kvalitete

Profesionalni razvoj

- cjeloživotna aktivnost
- proizlazi iz percepcije odgojno-obrazovnog radnika kao aktivnog čimbenika procesa
- kontinuum koji podrazumijeva povezivanje teorije i prakse (sadržaji programa usavršavanja uključuju i istraživanje prakse kroz interakciju početnika, iskusnijih kolega i predstavnika akademske zajednice)
- profesionalne kompetencije "konstruiraju se" oslanjajući se na prethodno iskustvo uz korištenje aktivnih metoda učenja i refleksiju prakse

Profesionalni razvoj - nužne osobine odgojitelja

- spremnost za promjene
- samopouzdanje
- hrabrost
- preuzimanje odgovornosti za odluke, akcije, posljedice
- sklonost introspekciji
- podrška suradnika
- timsko djelovanje
- spoznaja da je profesionalni razvoj nužnost
- spremnost na kontinuitet
- visoka razina suradnje
- raspravljanje (otvorenost, argumentirano zauzimanje stava)
- zajedničko planiranje i odlučivanje
- kompromis

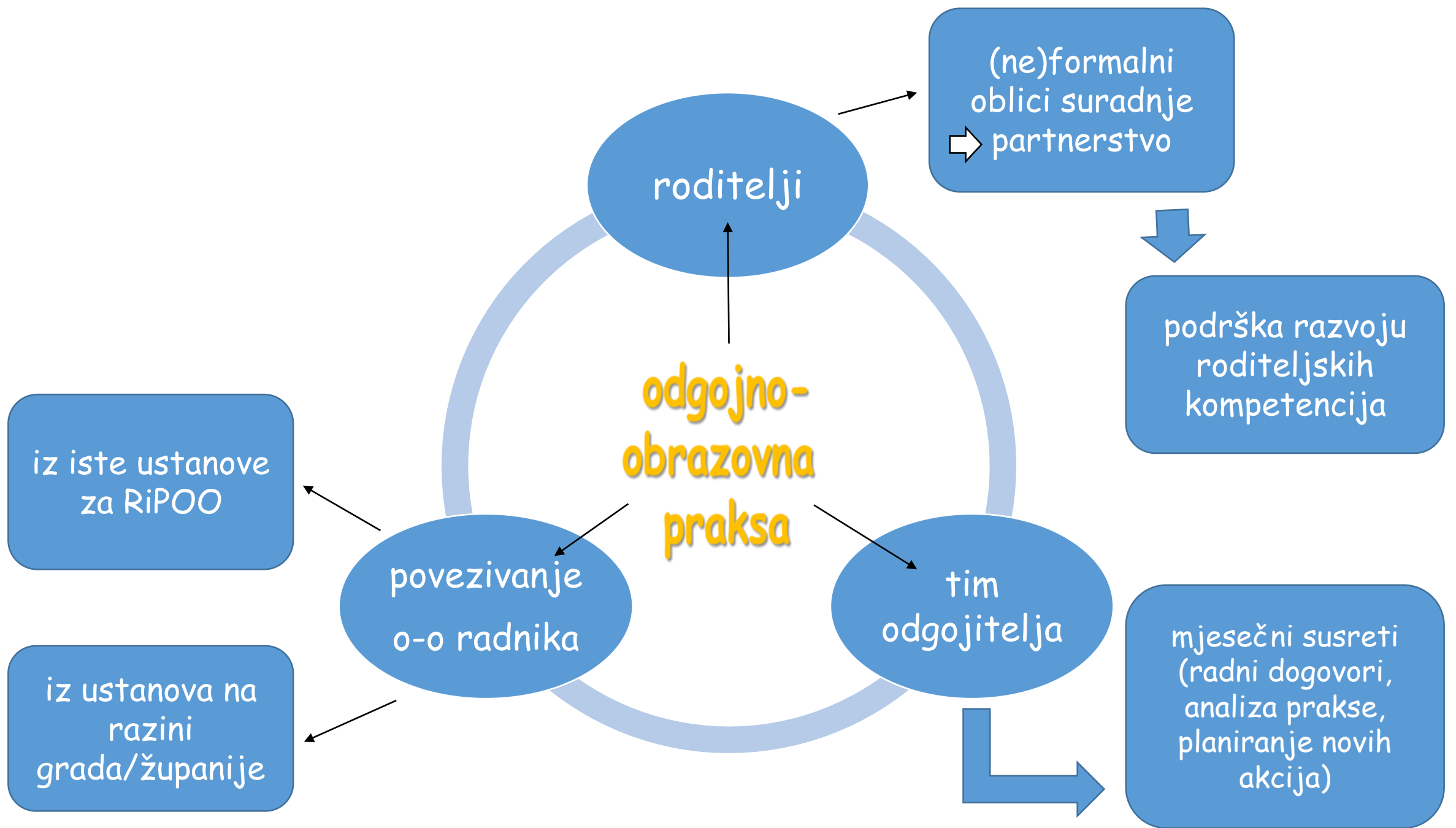
U čemu je razlika između stručnog usavršavanja i profesionalnog razvoja?

Stručno usavršavanje

- vremenski ograničeno
- ovisi o financijskim mogućnostima
- često je nametnuto (obvezno)
- vođeno je promjenama u sustavu
- očekuje se "prijenos" predstavljenih znanja
- ovisi o voditelju
- moguće je samo u grupama
- odabir tema podređen je prioritetima drugih (promjena u sustavu)
- polazište → "manjak" kompetencija
težište - rješavanje problema
- odgovornost je na drugima (voditelju stručnog skupa/predavaču)

Profesionalni razvoj

- kontinuirani proces
- ne mora ovisiti o financijama
- dobrovoljan
- cilj - osobna promjena
- očekivani rezultat: osobni i profesionalni razvoj pojedinca
- neovisan o voditelju stručnog usavršavanja
- individualan proces
- odabir tema u skladu s profesionalnim interesom pojedinca
- razvojna orijentacija zasniva se na uvažavanju i nadogradnji kompetencija
- odgovornost svakog pojedinca

Podrška profesionalnom razvoju odgojitelja (uloga savjetnika AZOO)

- planiranje i osiguravanje kvalitete stručnog usavršavanja
- povezivanje i unaprjeđenje kvalitete suradnje teoretičara i praktičara
- redovito praćenje kvalitete odgojno-obrazovnog procesa i cjelokupnog rada ustanove za RiPOO
- prepoznavanje kvalitetnih praktičara u svrhu:
 - angažiranja odgojno-obrazovnih radnika sa stečenim zvanjem za sudjelovanje na stručnim skupovima u organizaciji AZOO
 - povezivanja odgojno-obrazovnih radnika iz jedne ustanove, grada, županije... u svrhu unaprjeđenja profesionalnih kompetencija

U čemu se očituje poveznica ciljeva Projekta Morenec s ulogom savjetnika AZOO?

• OPĆI CILJ PROJEKTA:

doprinijeti sistematizaciji postojećih i kreiranju novih znanstveno utemeljenih spoznaja o etiološkim, fenomenološkim i intervencijskim aspektima rizika socijalne isključenosti djece rane i predškolske dobi, kao temeljima planiranja, razvoja i evaluacije učinkovitosti odgojno-obrazovnih metoda, strategija i programa usmjerenih obiteljima i djeci rane i predškolske dobi

• SPECIFIČNI CILJEVI PROJEKTA:

1. analiza etioloških i fenomenoloških aspekata RSI uključene u ustanove RiPOO u Hrvatskoj
2. utvrđivanje udjela djece u RSI među korisnicima RIPOO u RH, s obzirom na njihov udio u populaciji
3. analiza kvalitete pedagoške prakse stručnih djelatnika u ustanovama RiPOO, s obzirom na kompetencije za prepoznavanje i primjeren odgovor na potrebe djece u RSI
4. analiza dostupnih mjera potpore obiteljima i djeci u RSI

Doprinos savjetnika AZOO profesionalnom razvoju odgojitelja (2011. - 2021.)

- organizirano 127 stručnih skupova (ŽSS, MŽSS, DSS) s aktivnim sudjelovanjem savjetnika, u suradnji sa sveučilišnim profesorima
- uvidi u neposredan rad odgojitelja u postupku napredovanja u zvanje:
 - 41 odgojitelja sa stečenim zvanjem mentora/savjetnika
- organizacija i aktivno sudjelovanje u provedbi stručnih ispita
 - 5 ispitnih rokova s preko 200 kandidata godišnje
- stručno-savjetodavna pomoć
- stručno-pedagoški nadzor
- ...

Možemo li više (u kontekstu sljedećih činjenica)?

- savjetnik u Podružnici Split nadležan je za više od 1700 odgojitelj(ic)a predškolske djece zaposlenih u 160 predškolskih ustanova s preko 500 podružnica (područje Zadarske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije)
- sustav ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja **NEMA** županijskih voditelja
- dječji vrtići nisu umreženi u jedinstvenu domenu poput škola (skole.hr), pa odgojno-obrazovni radnici nisu bili u mogućnosti pratiti edukacije koje su bile organizirane u okviru programa stručnog usavršavanja *Škole za život*
- odnos prema NK RiPOO nije jasno određen
- neki od podzakonskih akata nisu terminološki usklađeni s NK RiPOO
- ne postoji jasno određenje prema razvoju sustava RiPOO niti prema sustavnom procesu praćenja implementacije NK RiPOO

Određenost MZO prema sustavu RiPOO razvidan je na:

- <https://mzo.gov.hr/odgoj-i-obrazovanje/109>
- <https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/odgoj-i-obrazovanje/napredovanje-i-nagradjivanje-odgojno-obrazovnih-radnika/3513>
- <https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/odgoj-i-obrazovanje/vrednovanje-i-osiguranje-kvalitete-u-sustavu-odgoja-i-obrazovanja/141>

Što nam je potrebno?

- jasno određenje prema NKRIPOO
- usklađenje podzakonskih akata s NKRIPOO
- usmjeravanje tema stručnog usavršavanja prema implementaciji kurikulumu
- pokretanje procesa praćenja implementacije NKRIPOO
- jasno određenje uloge odgojno-obrazovnih radnika sa stečenim zvanjem
- planiranje programa stručnog usavršavanja za manje skupine sudionika (buduće voditelje zajednica učenja)
- u tjednoj/mjesečnoj satnici kreirati vrijeme za refleksije i supervizije
- u proces profesionalnog razvoja uključiti „kritičke prijatelje“
- jasno definirati kriterije (praćenja) kvalitete odgojno-obrazovnog procesa u ustanovi
- ...